

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

8 септември 2020 година *

„Преюдициално запитване — Интелектуална собственост — Права, сродни на авторското право — Директива 2006/115/ЕО — Член 8, параграф 2 — Използване на звукозаписи в Съюза — Право на изпълнителите на справедливо възнаграждение, поделено с продуцентите на звукозаписите — Приложимост за гражданите на трети държави — Договор за изпълненията и звукозаписите — Членове 4 и 15 — Изключения, за които трети държави са отправили уведомление — Ограничения на правото на справедливо възнаграждение, които чрез реципрочност могат да произтекат от тези изключения в Съюза за гражданите на трети държави — Член 17, параграф 2 и член 52, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз — Основно право на защита на интелектуалната собственост — Изискване всяко ограничение да е предвидено в закон, да спазва същественото съдържание на основното право и да е пропорционално — Разпределение на правомощията между Съюза и държавите членки да определят тези ограничения — Разпределение на правомощията в отношенията с третите държави — Член 3, параграф 2 от ДФЕС — Изключителна компетентност на Съюза“

По дело C-265/19

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от High Court (Висш съд, Ирландия) с акт от 11 януари 2019 г., постъпил в Съда на 29 март 2019 г., в рамките на производство по дело

Recorded Artists Actors Performers Ltd

срещу

Phonographic Performance (Ireland) Ltd,

Minister for Jobs, Enterprise and Innovation,

Ireland,

Attorney General,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: К. Lenaerts, председател, R. Silva de Lapuerta, заместник-председател, J.-C. Bonichot, M. Vilaras, E. Regan, M. Safjan, P. G. Xuereb, L. S. Rossi и I. Jarukaitis, председатели на състави, М. Plešić (докладчик), L. Bay Larsen, T. von Danwitz, C. Toader, D. Šváby и N. Piçarra, съдии,

генерален адвокат: Е. Танчев,

* Език на производството: английски.

секретар: С. Strömholm, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 4 февруари 2020 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Recorded Artists Actors Performers Ltd, от Y. McNamara, BL, L. Scales, solicitor, и M. Collins, SC,
- за Phonographic Performance (Ireland) Ltd, от H. Sheehy, solicitor, P. Gallagher и J. Newman, SC, и J. O'Connell, BL,
- за Ирландия, от M. Browne, P. Clifford и A. Joyce, в качеството на представители, подпомагани от P. McCann и J. Bridgeman, SC,
- за Европейската комисия, от J. Samnadda, J. Norris, É. Gippini Fournier и A. Biolan, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 2 юли 2020 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 8 от Директива 2006/115/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 12 декември 2006 година за правото на отдаване под наем и в заем, както и за някои права, свързани с авторското право в областта на интелектуалната собственост (ОВ L 376, 2006 г., стр. 28; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 3, стр. 14), по-конкретно разглеждан в светлината на Договора на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) за изпълненията и звукозаписите, приет в Женева на 20 декември 1996 г. и одобрен от името на Европейската общност с Решение 2000/278/ЕО на Съвета от 16 март 2000 година (ОВ L 89, 2000 г., стр. 6; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 20, стр. 212, наричан по-нататък „ДИЗ“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между Recorded Artists Actors Performers Ltd (наричано по-нататък „RAAP“), от една страна, и Phonographic Performance (Ireland) Ltd (наричано по-нататък „PPI“), Minister for Jobs, Enterprise and Innovation (министър на заетостта, предприятията и иновациите, Ирландия), Ireland (Ирландия) и Attorney General, от друга страна, относно правото на граждани на трети държави на еднократно справедливо възнаграждение, когато имат принос в използван в Ирландия звукозапис.

Правна уредба

Виенската конвенция за правото на договорите

- 3 Член 19 от Виенската конвенция за правото на договорите от 23 май 1969 г. (*Recueil des traités des Nations unies*, том 1155, стр. 331) гласи:

„Държавата може при подписването, ратификацията, приемането или утвърждаването на договор или присъединяването си към него да формулира резерва [...]“.

4 Член 21 от тази конвенция предвижда:

„1. Резерва, действаща по отношение на друга страна в съответствие с чл. 19, 20 и 23:

- a) [п]роменя за направилата резервата държава в нейните отношения с тази друга страна разпоредбите на договора, за които се отнася резервата, в границите на сферата на действието на резервата и
- b) [п]роменя в еднаква степен посочените разпоредби за тази друга страна в нейните отношения с държавата, направила резервата.

2. Резервата не променя разпоредбите на договора за другите страни по договора в отношенията помежду им.

[...]“.

Римската конвенция

5 Международната конвенция за закрила на артистите-изпълнители, продуцентите на звукозаписи и излъчващите организации е изготвена в Рим на 26 октомври 1961 г. (наричана по-нататък „Римската конвенция“).

6 Европейският съюз не е страна по тази конвенция. Всички негови държави членки обаче, с изключение на Република Малта, са такива.

7 Член 2 от посочената конвенция гласи:

„1. По смисъла на тази конвенция „национален режим“ е режимът, предоставен от националното законодателство на договарящата държава, в която се търси закрила:

- a) на артисти-изпълнители, които са нейни граждани, по отношение на изпълнения, които са осъществени, излъчени или са записани за първи път на нейната територия;
- b) на продуценти на звукозаписи, които са нейни граждани, по отношение на звукозаписи, записани за първи път или публикувани за първи път на нейна територия;

[...]

2. Националният режим трябва да бъде съобразен със закрилата, изрично осигурена от тази конвенция, и с ограниченията, изрично предвидени от нея“.

8 Съгласно член 4 от същата конвенция:

„Всяка договаряща държава предоставя национален режим на артистите-изпълнители, ако е изпълнено някое от следните условия:

- (a) изпълнението се осъществява в друга договаряща държава;
- (b) изпълнението е включено като съставна част в звукозапис, [който] се закриля съгласно чл. 5 на тази конвенция;

[...]“.

9 Член 5 от Римската конвенция гласи:

„1. Всяка договаряща държава предоставя национален режим на продуцентите на звукозаписи, ако е изпълнено някое от следните условия

- (а) продуцентът на звукозаписа е гражданин на друга договаряща държава (критерий на гражданството);
- (б) първият запис на звуци е бил направен в друга договаряща държава (критерий на записа);
- (с) звукозаписът е бил публикуван за първи път в друга договаряща държава (критерий на публикуването).

2. Ако звукозаписът е бил публикуван за първи път в недоговаряща държава, но в рамките на тридесет дни след първото му публикуване е публикуван също и в договаряща държава (едновременно публикуване), той се счита за публикуван за първи път в договарящата държава.

3. Всяка договаряща държава може чрез депозиране на уведомление при генералния секретар на Организацията на обединените нации да заяви, че няма да прилага критерия на публикуването или критерия на записа. Това уведомление може да бъде депозирано в момента на ратификацията, приемането или присъединяването, както и в който и да е по-късен момент. В последния случай уведомлението влиза в сила шест месеца след депозирането му“.

10 Член 17 от посочената конвенция предвижда:

„Всяка държава, която на 26 октомври 1961 г. предоставя закрила на продуцентите на звукозаписи единствено въз основа на критерия на записа, може да заяви с уведомление, депозирано при генералния секретар на Организацията на обединените нации в момента на ратификацията, приемането или присъединяването, че ще прилага за целите на чл. 5 само критерия на записа [...]“.

ДИЗ

- 11 Съюзът и неговите държави членки са страни по ДИЗ. Това международно споразумение е влязло в сила за Съюза, както и за някои държави членки, сред които Ирландия, на 14 март 2010 г. За другите държави членки то е влязло в сила на по-ранна дата. Общо около сто държави са страни по ДИЗ.

12 Член 1, параграф 1 от ДИЗ гласи следното:

„Разпоредбите на този международен договор не отменят взаимните задължения на договарящите се страни по реда на [Римската конвенция]“.

13 Член 2 от ДИЗ гласи:

„За целите на този международен договор:

- а) „изпълнители“ са актьори, певци, музиканти, танцьори и други изпълнители, които участват в представления, пеят, възпроизвеждат, декламираат, играят в, рецитират или по друг начин възпроизвеждат литературни или художествени произведения или фолклорни творби;
- б) „фонограма“ е записът на звука на представление или на друг звук, или на възпроизведен звук със средства, различни от тези на кинематографията или аудиовизията;

- в) „запис“ е звуковото изражение или възпроизведеният звук, който позволява последните да бъдат възприети, репродуцирани или ползвани в процеса на комуникация посредством уред;
- г) „продуцент на фонограма“ е физическото или юридическото лице, което осъществява, поема инициатива или носи отговорност за първия запис на звука на представлението, друг звук или възпроизведен звук;

[...]“.

- 14 Съгласно член 3 от ДИЗ, озаглавен „Страни, ползващи се от право на защита съгласно договора“:

„1. Договарящите се страни предоставят защитата съгласно този международен договор на изпълнители и продуценти на фонограми, които са граждани на други държави — страни по международния договор.

2. Гражданите на други държави — страни по международния договор са изпълнители и продуценти на фонограми, които биха отговорили на критериите, определящи правото на ползване на защита по реда на Римската конвенция, в случай че всички договарящи се страни по реда на този международен договор бяха договарящи се държави по реда на Римската конвенция. По отношение на условията, предоставящи право на ползване на защита, договарящите се страни прилагат съответните определения по реда на член 2 от този международен договор.

3. Всяка от договарящите се страни, която ползва предоставените ѝ по реда на член 5, параграф 3 от Римската конвенция възможности или за целите на член 5 или член 17 от конвенцията, изпраща уведомление до Генералния директор на [СОИС] в изпълнение на изискванията на по-горе упоменатите разпоредби“.

- 15 Член 4 от ДИЗ, озаглавен „Приложение в рамките на национални юрисдикции“, предвижда:

„1. Всяка от договарящите се страни прилага този международен договор към гражданите на други договарящи се страни съгласно определението по реда на член 3, параграф 2 по начина, по който го прилага към собствените си граждани в частта на изключителните права, предоставени по реда на този международен договор, включително правото на [справедливо] възнаграждение съгласно член 15 на договора.

2. Задълженията по реда на параграф 1 по-горе не са в сила в степеня, в която договарящата се страна се позове на изключенията по реда на член 15, параграф 3 от този договор“.

- 16 Член 15 от ДИЗ, озаглавен „Право на възнаграждение за разпространение в ефир и [публично съобщаване]“, гласи следното:

„1. Изпълнителите и продуцентите на фонограми притежават право на еднократно [справедливо] възнаграждение за пряко или непряко ползване на фонограми, публикувани с цел разпространение в ефир, въз основа на търговски принципи или за целите на [какъвто и да е вид публично съобщаване].

2. Националните законодателства на договарящите се страни [могат] да съдържат разпоредби във връзка с еднократното [справедливо] възнаграждение, платимо от по[лзвателя] на изпълнителя или на продуцента на фонограма, или съвместно на изпълнителя и на продуцента на фонограма. В случай че отношенията между изпълнителя и продуцента на фонограми не

подлежат на уреждане по реда на договор или споразумение, договарящите се страни имат право да приемат законодателен акт, уреждащ плащането и разпределението на сумата на еднократното [справедливо] възнаграждение между изпълнителя и продуцента на фонограми.

3. В нарочно уведомление до Генералния директор на [СОИС] всяка от договарящите се страни има право да декларира, че ще прилага разпоредбите по реда на параграф 1 единствено по отношение на конкретни случаи на ползване, че ще бъдат наложени други ограничения или че разпоредбите няма да бъдат прилагани.

4. За целите на този член предоставените на обществена аудитория фонограми посредством жична или безжична технология по начин, позволяващ достъп до такива фонограми във време и на място по избор на отделните членове на обществената аудитория, се счита за [публикуване] с търговски цели“.

17 Член 23, параграф 1 от ДИЗ гласи:

„Договарящите се страни се задължават да приемат мерки, гарантиращи прилагането на [настоящия договор] в съответствие със своите правни системи“.

18 Съгласно член 33 от ДИЗ:

„Този договор се депозира в канцеларията на Генералния директор на [СОИС]“.

19 Макар държавите — членки на Съюза, самият Съюз и редица трети държави да са ратифицирали ДИЗ без изключенията, предвидени в член 15, параграф 3 от този международен договор, някои трети държави, сред които Съединените американски щати, Република Чили, Република Сингапур, Китайската народна република, Австралийският съюз, Руската федерация, Република Корея, Канада, Република Индия и Нова Зеландия обаче са въвели такива изключения.

20 Така по-специално уведомления № 8, № 66 и № 92 относно ДИЗ съдържат следните изявления:

„Съгласно член [15, параграф 3 от ДИЗ] Съединените американски щати прилагат разпоредбите на [член 15, параграф 1 от този договор] само по отношение на някои актове на излъчване и публично съобщаване чрез цифрови средства, за които е начислена пряка или непряка такса за приемане, и за други случаи на препредаване и цифрови доставки на звукозапис, както е предвидено в законодателството на Съединените американски щати“. [неофициален превод]

„[...] Китайската народна република не се счита обвързана от член 15, параграф 1 от [ДИЗ]. [...]“ [неофициален превод]

„[...] В съответствие с [член 15, параграф 3 от ДИЗ] [...] Република Индия декларира, че разпоредбата на [член 15, параграф 1 от този договор] относно еднократното справедливо възнаграждение на изпълнителите и продуцентите на звукозаписи няма да се прилага в Индия“. [неофициален превод]

Директива 2006/115

21 Съображения 5—7, 12 и 13 от Директива 2006/115 гласят:

„(5) Творческата и художествената работа на авторите и изпълнителите има нужда от адекватен доход като основа за по-нататъшна творческа и художествена работа, а инвестициите, по-специално необходими за производството на звукозаписи и филми, са твърде големи и

рискови. Възможността за осигуряване на този доход и възвръщане на инвестициите може да бъде гарантирана ефективно чрез адекватна правна закрила на съответните носители на права.

- (6) Тези творчески, художествени и предприемачески дейности до голяма степен са дейности на самостоятелно заети лица. Извършването на тези дейности се улеснява чрез предоставянето на хармонизирана правна закрила в [Съюза]. [...]
- (7) Законодателството на държавите членки следва да бъде сближено, така че да не противоречи на международните конвенции, върху които се основават законите за авторското право и сродните му права в много от държавите членки.

[...]

- (12) Необходимо е да се въведе уредба, чрез която се гарантира, че авторите и изпълнителите получават неотменимо справедливо възнаграждение, като запазват възможността да поверяват управлението на това право на колективни дружества, които ги представляват.
- (13) Справедливото възнаграждение може да се извършва чрез едно или няколко плащания при сключването на договора или след това. То би следвало да отчита значението на приноса на съответните автори и изпълнители за звукозаписа или филма“.

- 22 Член 8, параграф 2 от тази директива, който се намира в глава II („Права, сродни на авторското право“), предвижда:

„Държавите членки предвиждат право, чрез което се гарантира, че ползвателят заплаща еднократно справедливо възнаграждение, ако звукозаписът се публикува с търговска цел или ако възпроизвеждането на този звукозапис се използва за излъчване по безжичен път или за какъвто и да е вид публично съобщаване, както и се гарантира, че това възнаграждение се поделя между съответните изпълнители и продуценти на звукозаписи. При липса на съгласие между изпълнителите и продуцентите на звукозаписи, държавите членки могат да установят условията за поделение на възнаграждението помежду им“.

- 23 Член 11 („Действие по време“) от тази директива гласи:

„1. Настоящата директива се прилага по отношение на всички произведения, обект на авторско право, изпълнения, звукозаписи, предавания и първоначален запис на филми, посочени в нея, които към 1 юли 1994 г. все още се ползват със закрила според законодателството на държавите членки в областта на авторското право и сродните му права или към тази дата отговарят на критериите за закрила съгласно настоящата директива.

2. Настоящата директива се прилага, без да засяга действията на използване, извършени преди 1 юли 1994 г.

[...]“.

- 24 Директива 2006/115 кодифицира и отменя Директива 92/100/ЕИО на Съвета от 19 ноември 1992 година относно правото на отдаване под наем и в заем и относно някои права, сродни на авторското право в областта на интелектуалната собственост (ОВ L 346, 1992 г., стр. 61; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 120). Тя не определя срок за транспониране, но в член 14 и в част Б от приложение I към нея са посочени сроковете за транспониране на Директива 92/100 и директивите, с които тя е изменена. Тези срокове са изтекли съответно на 1 юли 1994 г., на 30 юни 1995 г. и на 21 декември 2002 г.

- 25 Текстът на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 е идентичен с този на член 8, параграф 2 от Директива 92/100.

Ирландското право

- 26 Член 38, параграф 1 от Copyright and Related Rights Act 2000 (Закон от 2000 г. за авторското право и сродните му права, наричан по-нататък „CRR Act“) в редакцията му, приложима към спора в главното производство, предвижда следното:

„[К]огато съответното лице предлага

- a) да възпроизведе звукозапис пред публика, или
- b) да включи звукозапис в радио- или телевизионно излъчване или в услуга за кабелно разпространение на програма,

то има право да направи това, ако:

- i) се съгласи да извършва плащания към организация за управление на авторски права за такова възпроизвеждане или включване в радио- или телевизионно излъчване или в услуга за кабелно разпространение на програма, и
- ii) отговаря на изискванията на този член“.

- 27 Член 184 от CRR Act, който се намира в част II, гласи:

„1. Литературно, драматично, музикално или художествено произведение, звукозапис, филм, типографско оформление на публикувано издание или оригинална база данни отговаря на изискванията за защита на авторското право, когато за първи път е предоставено пред публика

- a) на територията на страната; или
- b) в която и да е държава, територия, щат или област, за които се отнася съответната разпоредба на настоящата част.

2. За целите на този член за законно предоставяне на разположение на публиката на произведение в една държава, територия, щат или област се счита първото законно предоставяне на разположение на произведението дори когато в същото време произведението е законно предоставено на разположение на публиката на друго място; за тази цел законното предоставяне на разположение на публиката на произведение на друго място в рамките на предходните 30 дни се счита за едновременно“.

- 28 Член 208, параграф 1 от този закон, който е в част III, гласи:

„Изпълнителят има право на справедливо възнаграждение от носителя на авторското право върху звукозапис, когато звукозаписът на цялото или на съществена част от изпълнение, което отговаря на критериите и е било предоставено на публично разположение с търговска цел, е

- a) възпроизведено публично; или
- b) е включено в радио- и телевизионно излъчване или в услуга за кабелно разпространение на програма“.

29 Член 287 от този закон, който също е в посочената част III, гласи:

„По смисъла на тази част и на част IV:

„отговаряща на критериите държава“ е:

а) Ирландия,

б) друга държава — членка на [Европейското икономическо пространство (ЕИП)], или

с) доколкото е предвидено в наредба съгласно член 289, посочена съгласно този член държава;

„отговарящо на критериите физическо лице“ е гражданин или поданик на отговаряща на критериите държава или физическо лице, което има местожителство или обичайно пребиваване в отговаряща на критериите държава, и

„отговарящо на критериите лице“ е ирландски гражданин или лице, което има местожителство в тази държава или обичайно пребиваване в нея“.

30 Член 288 от същия закон предвижда:

„За целите на разпоредбите на тази част [III] и част IV дадено изпълнение отговаря на критериите, ако е направено от физическо лице, което отговаря на критериите, или от лице, което отговаря на критериите, или се състои в отговаряща на критериите държава, територия, щат или област, в съответствие с настоящата глава“.

31 Член 289, параграф 1 от CRR Act предвижда:

„Правителството може с наредба да определи за отговаряща на критериите държава, която се ползва от закрила по тази част [III] и част IV, всяка държава, територия, щат или област, по отношение на които правителството е убедено, че е въведена или ще бъде въведена разпоредба съгласно неговото законодателство, осигуряваща адекватна защита на ирландските изпълнения“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

32 Ищецът в главното производство RAAP, дружество по ирландското право, е организация за колективно управление на правата на изпълнителите.

33 Първият ответник в главното производство, RPI, дружество по ирландското право, е организация за колективно управление на правата на продуцентите на звукозаписи.

34 RAAP и RPI сключили договор, който определя при какви условия, след като ползвателите платят на RPI сумите, дължими в Ирландия за публичното възпроизвеждане в барове и други обществени места или за излъчването на музикални записи, тези суми трябва да бъдат поделени с изпълнителите, и за тази цел бъдат частично прехвърлени от RPI на RAAP. Тези дружества обаче спорят относно обхвата на посочения договор, що се отнася до платените на RPI суми в случаите, когато възпроизведената музика е била изпълнена от някой, който не е нито гражданин, нито пребивава в държава — членка на ЕИП.

- 35 В това отношение RAAP счита, че в съответствие с член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 и с международните споразумения, към които тя препраща, всички дължими суми трябва да се поделят между продуцента на звукозаписа и изпълнителя. Според RAAP гражданството и местопребиваването на изпълнителя са ирелевантни в това отношение.
- 36 Обратно, според PPI установеният от CRR Act режим, предвиждащ, че изпълнителите, които не са граждани и не пребивават в държава — членка на ЕИП, и чиито изпълнения не произтичат от извършен в ЕИП звукозапис, нямат право да получават дял от сумите, които стават дължими при възпроизвеждане на тези изпълнения в Ирландия, е съвместим както с Директива 2006/115, така и с международните споразумения, към които тя препраща. Според PPI плащането на тези изпълнители на възнаграждение за използването в Ирландия на звукозаписи, в които те имат принос, би нарушило легитимно възприетия от Ирландия подход на международна реципрочност. По-конкретно, ако се следвала позицията на RAAP, изпълнителите от Съединените щати щели да получават възнаграждение в Ирландия, въпреки че според PPI тази трета държава предоставя само отчасти право на справедливо възнаграждение на ирландските изпълнители.
- 37 Поради липсата на съгласие по този въпрос RAAP счита, че сумите, които PPI му изплаща, са недостатъчни, и предявява иск срещу него пред High Court (Висш съд, Ирландия) — запитващата юрисдикция.
- 38 Тази юрисдикция отбелязва, че поради действието на членове 38, 184, 208, 287 и 288 от CRR Act, взети заедно, този акт изключва възможността — освен ако не бъде приета наредба съгласно член 289, което още не е станало — изпълнителите, граждани на държави извън ЕИП, които не са с местожителство или не пребивават в ЕИП, да получават дял от сумите, дължими при възпроизвеждането в Ирландия на техните записани извън ЕИП изпълнения, което води до това, че продуцентите на звукозаписи, в това число установените извън ЕИП, ще могат да получат всички тези суми.
- 39 По този начин, когато звукозаписите са направени от продуценти на звукозаписи и изпълнители от Съединените щати, всички суми, които ползвателите трябва да платят в Ирландия, ще могат да се ползват от тези продуценти.
- 40 Посочената юрисдикция отбелязва, че това положение се дължи на факта, че определените в CRR Act критерии за плащане на възнаграждение са различни за продуцентите на звукозаписи и за изпълнителите. Според нея обаче е съмнително, че такова национално законодателство е съвместимо с член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, тъй като тази разпоредба изисква държавите членки да предвидят еднократно справедливо възнаграждение, заплащано от ползвателя, което трябва да се поделя между продуцента на звукозаписа и изпълнителя.
- 41 Запитващата юрисдикция отбелязва в това отношение, че CRR Act, който третира еднакво всички изпълнители, граждани или пребиваващи в държава — членка на Съюза или на ЕИП, спазва правилата на Договора за функционирането на ЕС, забраняващи всякаква дискриминация. CRR Act обаче следва да е съвместим и с член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, в който се посочва общо, че всяка държава членка трябва да гарантира, че еднократно справедливо възнаграждение се поделя „между съответните изпълнители и продуценти на звукозаписи“. Би следвало да се определи до каква степен и по какъв начин тази директива трябва да се тълкува от гледна точка на Римската конвенция, по която Ирландия е страна, както и на ДИЗ, по която са страни както Ирландия, така и Съюзът.
- 42 Освен това според запитващата юрисдикция е важно да се уточни какви са последиците от изключенията, въведени съгласно ДИЗ от някои трети държави, каквито са Съединените американски щати. Този проблем поставя по-специално въпроса дали държава — членка на Съюза, има право на преценка, за да реагира на тези изключения.

- 43 Предвид залога в спора по главното производство като втори, трети и четвърти ответник в него са привлечени министърът на заетостта, на предприемачеството и иновациите, както и Ирландия и Attorney General.
- 44 При това положение High Court (Висш съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Задължението на националния съд да тълкува Директива [2006/115] в светлината на целта на Римската конвенция и/или на ДИЗ, ограничено ли е до понятия, които са изрично посочени в [тази] директива, или при условията на евентуалност обхваща и понятия, които съществуват само в двете международни споразумения? По-специално до каква степен член 8 от Директива [2006/115] трябва да се тълкува в светлината на изискването за „приложение в рамките на национални юрисдикции“ съгласно член 4 от ДИЗ?
 - 2) Има ли дадена държава членка право на преценка да определи критерии за изпълнители като „съответните изпълнители“ съгласно член 8 от Директива [2006/115]? По-специално може ли дадена държава членка да ограничи правото на дял на справедливо възнаграждение до обстоятелства, при които: i) изпълнението се извършва в държава от [ЕИП]; или ii) изпълнителите са с местожителство или пребивават в държава от ЕИП?
 - 3) С какво право на преценка разполага дадена държава членка в отговор на изключение, въведено от друга договаряща се страна съгласно член 15, параграф 3 от ДИЗ? По-специално необходимо ли е държавата членка да отрази точно условията на изключението, въведено от другата договаряща се страна? Договарящата се страна длъжна ли е да не прилага правилото за 30 дни, предвидено в член 5 от Римската конвенция, доколкото то може да доведе до това продуцент от страната, въвела изключение, да получи възнаграждение по член 15, параграф 1, а изпълнителите на същия запис да не получат възнаграждение? При условията на евентуалност, има ли право отговарящата страна да предостави на гражданите на страната, която се позовава на изключение, по-широки права, отколкото им е предоставила самата позоваваща се на изключението страна, т.е. може ли отговарящата страна да предостави права, които не са реципрочни на тези, предоставени от страната, която се позовава на изключението?
 - 4) Допустимо ли е при каквито и да е обстоятелства правото на справедливо възнаграждение да бъде ограничено до продуцентите на звукозаписи, т.е. да се отрече правото на изпълнителите, чиито изпълнения са били записани в този звукозапис?“.

По преюдициалните въпроси

По първия и втория въпрос

- 45 С първия и втория си въпрос, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали в светлината на Римската конвенция и/или на ДИЗ член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска при транспонирането в своето законодателство на израза „съответните изпълнители“ от тази разпоредба — който обозначава изпълнителите с право на част от посоченото в нея еднократно справедливо възнаграждение — държава членка да изключи изпълнителите, граждани на държави извън ЕИП, освен само онези от тях, които са с местожителство или пребивават в ЕИП, и онези, чийто принос за звукозаписа е осъществен в ЕИП.

- 46 В това отношение в самото начало следва да се припомни, че разпоредба от правото на Съюза, чийто текст не съдържа изрично препращане към правото на държавите членки с оглед на определяне на нейния смисъл и обхват, трябва по принцип да получи навсякъде в Съюза самостоятелно и еднакво тълкуване, което следва да бъде направено, отчитайки текста на тази разпоредба, нейния контекст, както и целите на правната уредба, от която тя е част (вж. в този смисъл решения от 19 септември 2000 г. *Linster*, C-287/98, EU:C:2000:468, т. 43, от 22 септември 2011 г., *Budějovický Budvar*, C-482/09, EU:C:2011:605, т. 29 и от 1 октомври 2019 г., *Planet49*, C-673/17, EU:C:2019:801, т. 47).
- 47 В приложение на тази съдебна практика Съдът подчертава, че не е от компетентността на държавите членки да дефинират понятията, които се съдържат без изрично препращане към правото на държавите членки в директивите от областта на авторското право и сродните му права, каквито са понятията „публично“ и понятието „справедливо възнаграждение“ (решения от 6 февруари 2003 г., *SENA*, C-245/00, EU:C:2003:68, т. 24, от 7 декември 2006 г., *SGAE*, C-306/05, EU:C:2006:764, т. 31 и от 30 юни 2011 г., *VEWA*, C-271/10, EU:C:2011:442, т. 25 и 26).
- 48 Същото се отнася и за израза „съответните изпълнители“, който се съдържа в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115. Тъй като тази директива не препраща към националните правни системи, що се отнася до обхвата на този израз, той трябва да се тълкува еднакво в целия Съюз, като се вземат предвид текстът на тази разпоредба, нейният контекст и целите, преследвани от Директивата.
- 49 Относно текста на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 следва да се отбележи, че тази разпоредба не уточнява изрично дали изразът „съответните изпълнители“ се отнася само до изпълнителите, граждани на държава, на чиято територия се прилага тази директива, или се отнася и до изпълнителите, които са граждани на друга държава.
- 50 Що се отнася до контекста, в който се вписва тази разпоредба, и до целите на Директива 2006/115, следва да се отбележи, че от съображения 5—7 от нея следва, че тя има за цел да осигури творческата и художествената работа на авторите и изпълнителите, като предвиди хармонизирана правна закрила, която гарантира възможността за получаване на адекватен доход и за възвръщане на инвестициите, „така че да не противоречи на международните конвенции, върху които се основават законите за авторското право и сродните му права в много от държавите членки“.
- 51 Следователно понятията от тази директива трябва да се тълкуват в съответствие с еквивалентните понятия, съдържащи се в посочените конвенции (вж. в този смисъл решения от 15 март 2012 г., *SCF*, C-135/10, EU:C:2012:140, т. 55, от 10 ноември 2016 г., *Vereniging Openbare Bibliotheken*, C-174/15, EU:C:2016:856, т. 33 и от 29 юли 2019 г., *Pelhami др.*, C-476/17, EU:C:2019:624, т. 53).
- 52 Сред посочените конвенции е ДИЗ, по който Съюзът и всички негови държави членки са договарящи страни.
- 53 Съгласно член 2, буква а) от ДИЗ понятието „изпълнители“ се отнася до всички лица, „които участват в представления, пеят, възпроизвеждат, декламират, играят в, рецитират или по друг начин възпроизвеждат литературни или художествени произведения или фолклорни творби“. Впрочем от член 2, буква б) от това международно споразумение следва, че фонограма по-специално е записът на звука на такова изпълнение.
- 54 Член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 предоставя на тези лица право с компенсаторен характер, което се задейства с публичното съобщаване на изпълнението на произведението, записано под формата на звукозапис, който се публикува с търговска цел (вж. в този смисъл решение от 31 май 2016 г., *Reha Training*, C-117/15, EU:C:2016:379, т. 30 и 32).

- 55 От тази разпорежба по-точно следва, че законодателството на всяка държава членка трябва да гарантира, от една страна, че ползвателят заплаща еднократно справедливо възнаграждение, ако звукозаписът се публикува с търговска цел или ако възпроизвеждането на този звукозапис се използва за излъчване по безжичен път или за какъвто и да е вид публично съобщаване, и от друга страна, че това възнаграждение се поделя между изпълнителите и продуцента на звукозаписа.
- 56 Макар да оставя на всяка държава членка възможност, при липсата на съгласие между изпълнителите и продуцентите на звукозаписи, да определи условията за поделяне на посоченото възнаграждение, член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 все пак съдържа ясно и безусловно задължение на тези изпълнители и продуценти да се предостави правото на справедливо възнаграждение, което да бъде поделено между тях. Както личи от съображения 5, 12 и 13 от тази директива, делът от възнаграждението, заплащан на изпълнителя, трябва да бъде адекватен и да отразява значението на неговия принос в звукозаписа.
- 57 Това право с компенсаторен характер представлява, видно от заглавието на глава II от Директива 2006/115, в която се намира член 8 от нея, право, сходно на авторското право.
- 58 Както отбелязва генералният адвокат в точка 80 от заключението си, предвиденото в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 задължение да се осигури поделяне на справедливото възнаграждение между продуцента на звукозаписа и изпълнителя, се прилага, когато използването на звукозаписа или неговото възпроизвеждане се извършват в Съюза.
- 59 Такъв е случаят, когато съобщаването на звукозаписа, с което се задейства право като посоченото по-горе сходно право, е насочено към публика, намираща се в една или повече държави членки. Въсъщност, тъй като в тази директива не се уточнява териториалният ѝ обхват, той съответства на обхвата на Договорите, прогласен в член 52 ДЕС (решение от 4 май 2017 г., *El Dakkak и Intercontinental*, C-17/16, EU:C:2017:341, т. 22 и 23 и цитираната съдебна практика). При спазване на разпоредбите на член 355 ДФЕС този обхват се състои от териториите на държавите членки.
- 60 Освен това, за да се приложи задължението, предвидено в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, звукозаписът трябва да отговаря на критериите за прилагане във времето, посочени в член 11 от тази директива.
- 61 От друга страна, тази директива, която без друго уточнение посочва „изпълнителите“ и „продуцентите на звукозаписи“, не въвежда никакво условие изпълнителят или продуцентът на звукозаписа да е гражданин на държава — членка на ЕИП или да има местожителство/местопребиваване в такава държава, нито пък условие мястото, на което се извършва творческата и художествена работа, да е свързано с територията на държава — членка на ЕИП.
- 62 Напротив, контекстът, в който се вписва член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, и нейните цели, припомнени в точка 50 от настоящото решение, както и предимството на сключените от Съюза международни споразумения пред другите категории актове на вторичното право, произтичащо от член 216, параграф 2 ДФЕС (решение от 21 декември 2011 г., *Air Transport Association of America и др.*, C-366/10, EU:C:2011:864, т. 50), повеляват посоченият член 8, параграф 2 да се тълкува, доколкото е възможно, в съответствие с ДИЗ (вж. в този смисъл по аналогия решение от 18 март 2014 г., *Z*, C-363/12, EU:C:2014:159, т. 72). Това международно споразумение обаче, което е неразделна част от правния ред на Съюза (вж. по-специално решения от 30 април 1974 г., *Haegeman*, 181/73, EU:C:1974:41, т. 5 и от 11 април 2013 г., *NK Danmark*, C-335/11 и C-337/11, EU:C:2013:222, т. 28—30), по принцип задължава Съюза и

неговите държави членки да предоставят правото на еднократно справедливо възнаграждение както на изпълнителите и продуцентите на звукозаписи, които са граждани на държави — членки на Съюза, така и на тези, които са граждани на други договарящи страни по ДИЗ.

- 63 Всъщност, от една страна, съгласно член 15, параграф 1 от ДИЗ договарящите страни по него трябва да предоставят на изпълнителите и на продуцентите на звукозаписи право на еднократно справедливо възнаграждение, когато публикувани с търговска цел звукозаписи се използват за разпространение в ефир или за какъвто и да е вид публично съобщаване. Както по същество отбелязва генералният адвокат в точки 72 и 73 от заключението си, транспонирането на това задължение в правото на Съюза към момента на влизане в сила на ДИЗ за Съюза, а именно на 14 март 2010 г., вече е било осигурено с член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, който заменя без изменение член 8, параграф 2 от Директива 92/100.
- 64 От друга страна, член 4, параграф 1 от ДИЗ уточнява, че всяка договаряща страна трябва да предоставя това право без разлика на собствените си граждани и на „гражданите на други договарящи се страни“ по смисъла на член 3, параграф 2 от него.
- 65 Последната разпоредба гласи, че изразът „граждани[...] на други договарящи се страни“ препраща към изпълнителите и продуцентите, които биха отговорили на критериите, необходими, за да се ползва защитата, предвидена в Римската конвенция, в случай че всички договарящи се страни по ДИЗ бяха договарящи се страни по тази конвенция, като термините, посочени в тези критерии, имат определения в член 2 от ДИЗ обхват.
- 66 При положение че по този начин, поради действието на член 3, параграф 2 във връзка с член 4, параграф 1, ДИЗ възпроизвежда критериите, съдържащи се в Римската конвенция, тези критерии са релевантни за определяне на обхвата на член 15 от ДИЗ, с който посоченият член 4, параграф 1 е изрично обвързан.
- 67 В това отношение следва да се отбележи, че съгласно член 4 от Римската конвенция всеки изпълнител, гражданин на договаряща държава по тази конвенция, трябва да ползва националния режим, предоставен от другите договарящи държави на собствените им граждани, по-специално когато изпълнението е включено като съставна част в звукозапис, който се закриля съгласно член 5 от тази конвенция. Такъв е случаят по-специално, както следва от параграф 1, буква а) на посочения член 5, когато продуцентът на звукозаписа е гражданин на договаряща държава по Римската конвенция, различна от държавата, на чиято територия е използван звукозаписът.
- 68 Видно от всички тези съображения, националният законодател не може да предвиди, че право на еднократно справедливо възнаграждение, признато в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, който гарантира в правото на Съюза прилагането на член 15, параграф 1 от ДИЗ, имат само гражданите на държавите — членки на ЕИП.
- 69 Наистина от член 15, параграф 3 от ДИЗ следва, че всяка страна по това международно споразумение може, като отправи уведомление до генералния директор на СОИС за изключение, да заяви, че не признава правото на справедливо възнаграждение, предвидено в член 15, параграф 1 от посоченото споразумение, или че макар да признава това право, ще ограничи прилагането му на своята територия. Както гласи член 4, параграф 2 от ДИЗ, задължението, предвидено в член 15, параграф 1 от това международно споразумение, не е в сила в степента, в която е отправено уведомление за такива изключения.
- 70 Както обаче личи от Регистъра на уведомленията на СОИС, Съюзът, неговите държави членки и много трети държави, договарящи страни по ДИЗ, не са уведомили, че ще ползват изключение по силата на член 15, параграф 3 от ДИЗ и следователно са взаимно обвързани от член 4, параграф 1 и член 15, параграф 1 от това международно споразумение.

- 71 При тези условия, освен ако не наруши посоченото споразумение, държава членка не може да прилага член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 по такъв начин, че да изключи от правото на справедливо възнаграждение всички изпълнители, които са граждани на държави извън ЕИП, освен само онези от тях, които са с местожителство или пребивават в държава от ЕИП, или онези, чийто принос за звукозаписа е извършен в ЕИП.
- 72 Този извод не се опровергава от факта, че някои държави членки са уведомили, че ще ползват изключение по силата на член 5, параграф 3 или член 17 от Римската конвенция и са го предали на генералния директор на СОИС съгласно член 3, параграф 3 от ДИЗ. Всъщност, макар от член 1 от това международно споразумение да следва, че нито една от неговите разпоредби не може да освободи държавите членки от техните задължения по Римската конвенция (вж. в този смисъл решение от 15 март 2012 г., SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, т. 50), все пак по своя характер такова изключение позволява единствено ограничаване на ангажиментите, поети от държава членка по тази конвенция, но не ѝ налага никакво задължение. Ето защо такова изключение в никакъв случай не може да се разглежда като задължение на посочената държава, което би могло да бъде възпрепятствано от тълкуването на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, изложено в точка 68 от настоящото решение.
- 73 Изводът по точка 71 от настоящото решение не се опровергава и от обстоятелството, изтъкнато от Ирландия в нейното становище пред Съда, че частноправни субекти, каквито са изпълнителите или организацията за колективно управление на техните права, не могат да се позовават пряко на членове 4 и 15 от ДИЗ пред ирландските юрисдикции поради установената от Съда липса (вж. в този смисъл решение от 15 март 2012 г., SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, т. 48) на директен ефект на тези разпоредби.
- 74 Всъщност, както отбелязва генералният адвокат в точка 127 от своето заключение, това обстоятелство с нищо не намалява необходимостта от тълкуване на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 в съответствие с това международно споразумение (вж. по аналогия решение от 15 март 2012 г., SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, т. 48, 51 и 52). Всяко заинтересовано лице може да се позове на член 8, параграф 2 от тази директива пред ирландските юрисдикции, за да оспори съвместимостта на ирландското законодателство с тази разпоредба в рамките на спор като този по главното производство, в което Ирландия впрочем е привлечена като ответник. В рамките на такъв спор ирландските юрисдикции са длъжни да тълкуват посочената разпоредба в съответствие с ДИЗ.
- 75 С оглед на всичко изложено по-горе на поставените първи и втори въпрос следва да се отговори, че в светлината на член 4, параграф 1 и на член 15, параграф 1 от ДИЗ член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска при транспонирането в своето законодателство на израза „съответните изпълнители“ от този член 8, параграф 2 — който обозначава изпълнителите с право на част от посоченото там еднократно справедливо възнаграждение — държава членка да изключи изпълнителите, граждани на държави извън ЕИП, освен само онези от тях, които са с местожителство или пребивават в ЕИП, и онези, чийто принос за звукозаписа е извършен в ЕИП.

По третия въпрос

- 76 С третия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 15, параграф 3 от ДИЗ и член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 трябва да се тълкуват в смисъл, че изключенията, за които трети държави са отправили уведомление съгласно този член 15, параграф 3 и които имат за последица ограничаване на тяхната територия на предвиденото в член 15, параграф 1 от ДИЗ право на еднократно справедливо възнаграждение, водят в Съюза до ограничения, които всяка държава членка може да установи на правото, предвидено в посочения член 8, параграф 2, по отношение на гражданите на тези трети държави.

- 77 Както е посочено в акта за преюдициално запитване, значението на този въпрос за разрешаването на спора по главното производство се състои в това, че изключенията, за които е отправено уведомление в съответствие с член 15, параграф 3 от ДИЗ от някои трети държави, сред които Съединените американски щати, биха могли да намалят обхвата на задълженията на Ирландия и така да представляват фактор, който следва да се вземе предвид, за да се прецени съвместимостта с правото на Съюза на създаденото с CRR Act положение, при което използването в Ирландия на фонограми, съдържащи звукозаписи на изпълнители, граждани на трети държави, може да доведе до това продуцентът да не поделя възнаграждението с изпълнителя. По-специално CRR Act би ограничил правото, сродно на авторското право, на изпълнителите от Съединените щати на ирландска територия.
- 78 В това отношение в самото начало следва да се отбележи, както бе посочено в точки 19 и 20 от настоящото решение, че редица трети държави са декларирали — посредством изключение на основание член 15, параграф 3 от ДИЗ — че не се считат за обвързани от член 15, параграф 1 от този договор. Други трети държави, сред които Съединените американски щати, са декларирали, че ще прилагат същия член 15, параграф 1 ограничено.
- 79 Всяко от тези изключения намалява в еднаква степен за Съюза и за неговите държави членки задължението, предвидено в член 15, параграф 1 от ДИЗ, спрямо третата държава, формулирала изключението. Тази последица е заложена в член 4, параграф 2 от ДИЗ, който трябва да се тълкува в светлината на съответните правила на международното право, приложими в отношенията между договарящите страни (вж. в този смисъл решения от 25 февруари 2010 г., *Brita*, C-386/08, EU:C:2010:91, т. 43 и от 27 февруари 2018 г., *Western Sahara Campaign*, C-266/16, EU:C:2018:118, т. 58). Сред тези правила е принципът на реципрочност, кодифициран в член 21, точка 1 от Виенската конвенция за правото на договорите. По силата на този принцип за въвелата го договаряща страна изключението променя в нейните отношения с другите страни по международното споразумение разпоредбата от това споразумение, за която се отнася изключението, и променя в еднаква степен въпросната разпоредба за тези страни в техните отношения с държавата, въвела изключението.
- 80 От изложеното следва, че съгласно релевантните норми на международното право, приложими в отношенията между договарящите страни, Съюзът и неговите държави членки не са длъжни да предоставят без ограничения предвиденото в член 15, параграф 1 от ДИЗ право на еднократно справедливо възнаграждение на гражданите на трета държава, която, уведомявайки, че ще ползва изключение съгласно член 15, параграф 3 от това международно споразумение, не предвижда или ограничава предоставянето на такова право на своята територия.
- 81 Освен това Съюзът и неговите държави членки не са длъжни без ограничения да предоставят правото на еднократно справедливо възнаграждение на гражданите на трета държава, която не е договаряща страна по ДИЗ.
- 82 В това отношение следва да се отбележи, че отказът на трети държави да предоставят за всички или за някои случаи на използване на техните територии на звукозаписи, публикувани с търговска цел, правото на еднократно справедливо възнаграждение на продуцентите на звукозаписите и на изпълнителите, които имат принос за тези записи, може да доведе до това гражданите на държавите членки, които извършват, често в международен план, търговия с музикални записи, да не получат адекватен доход и по-трудно да възвърнат инвестициите си.
- 83 Освен това такъв отказ може да засегне възможността за изпълнителите или продуцентите на звукозаписи от държавите — членки на Съюза, да участват в тази търговия при равни условия с изпълнителите и продуцентите на звукозаписи от третата държава, уведомила, че ще ползва изключение по член 15, параграф 3 от ДИЗ, като създаде положение, в което последните изпълнители и продуценти получават доходи във всички случаи, в които музикалните им записи са възпроизведени в Съюза, докато въпросната трета държава се дистанцира —

уведомявайки, че ще ползва изключение съгласно член 15, параграф 3 от ДИЗ — не само от член 15, параграф 1 от това международно споразумение, но и от член 4, параграф 1 от същото, който предвижда задължение за равно третиране, що се отнася до правото на справедливо възнаграждение за използване на звукозаписи, публикувани с търговска цел.

- 84 Ето защо необходимостта от запазване на справедливи условия на участие в търговията с музикални записи представлява цел от общ интерес, която може да обоснове ограничаване на предвиденото в член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 право, сродно на авторското право, по отношение на гражданите на трета държава, която не предоставя такова право или го предоставя само частично.
- 85 Както личи обаче от точка 57 от настоящото решение, това право на еднократно справедливо възнаграждение в Съюза представлява право, сродно на авторското право. При това положение то е неразделна част от защитата на интелектуалната собственост, гарантирана в член 17, параграф 2 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) (вж. по аналогия решения от 27 март 2014 г., UPC Telekabel Wien, C-314/12, EU:C:2014:192, т. 47, от 7 август 2018 г., Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, т. 41 и от 29 юли 2019 г., Pelham и др., C-476/17, EU:C:2019:624, т. 32).
- 86 Следователно съгласно член 52, параграф 1 от Хартата всяко ограничаване на упражняването на това право, сродно на авторското право, трябва да бъде предвидено в закон, което означава, че самото правно основание, позволяващо намеса в това право, трябва да определя ясно и точно обхвата на ограничението при неговото упражняване (вж. в този смисъл решение от 17 декември 2015 г., WebMindLicenses, C-419/14, EU:C:2015:832, т. 81; Становище 1/15 (Споразумение PNR между ЕС и Канада) от 26 юли 2017 г., EU:C:2017:592, т. 139 и решение от 16 юли 2020 г., Facebook Ireland и Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559, т. 175 и 176).
- 87 Само по себе си наличието на изключение, за което надлежно е отправено уведомление съгласно член 15, параграф 3 от ДИЗ, не изпълнява това изискване, тъй като такова изключение не позволява на гражданите на съответната трета държава да установят точно по какъв начин в резултат на това изключение правото им на еднократно справедливо възнаграждение е ограничено в Съюза. За тази цел е необходима ясна норма на самото право на Съюза.
- 88 При положение че член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 представлява хармонизирана норма, само законодателят на Съюза, а не националните законодатели могат да определят дали предоставянето в Съюза на това право, сродно на авторското право, следва да се ограничи по отношение на гражданите на трети държави и ако това е така, да определи това ограничение ясно и точно. Както обаче подчертава Комисията в своето становище, нито тази разпоредба, нито която и да било друга разпоредба на правото на Съюза съдържа, при сегашното състояние на това право, такова ограничение.
- 89 Следва да се добави, че Съюзът разполага с изключителната външна компетентност, посочена в член 3, параграф 2 ДФЕС, да води преговори с трети държави за нови реципрочни задължения в контекста на ДИЗ или извън него, които се отнасят до правото на еднократно справедливо възнаграждение за продуцентите на звукозаписи, публикувани с търговска цел, и изпълнителите, които имат принос в тези звукозаписи.
- 90 Наистина всяко споразумение по този въпрос е в състояние да промени обхвата на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, който е общо правило на Съюза. Би било налице пълно съвпадение между предмета на такова целево споразумение и предмета на член 8, параграф 2, който е идентичен с него. Наличието на подобно пълно съвпадение е един от случаите, наред с останалите, в които Съюзът разполага с изключителната външна компетентност, посочена в

член 3, параграф 2 ДФЕС (вж. по-специално решения от 4 септември 2014 г., Комисия/Съвет, C-114/12, EU:C:2014:2151, т. 68—70 и от 20 ноември 2018 г., Комисия/Съвет (ЗМЗ Антарктика), C-626/15 и C-659/16, EU:C:2018:925, т. 113).

- 91 Предвид всичко изложено по-горе на третия поставен въпрос следва да се отговори, че при сегашното състояние на правото на Съюза член 15, параграф 3 от ДИЗ и член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 трябва да се тълкуват в смисъл, че изключенията, за които трети държави са отправили уведомление съгласно посочения член 15, параграф 3 и които имат за последица ограничаване на тяхната територия на предвиденото в член 15, параграф 1 от ДИЗ право на еднократно справедливо възнаграждение, не водят в Съюза до ограничения на предвиденото в посочения член 8, параграф 2 право по отношение на гражданите на тези трети държави, но законодателят на Съюза може да въведе такива ограничения, стига те да съответстват на изискванията на член 52, параграф 1 от Хартата. При това положение същият член 8, параграф 2 не допуска държава членка да ограничава правото на еднократно справедливо възнаграждение по отношение на изпълнителите и продуцентите на звукозаписи, които са граждани на тези трети държави.

По четвъртия въпрос

- 92 С четвъртия си въпрос запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска предвиденото в него право на еднократно справедливо възнаграждение да бъде така ограничавано, че само продуцентът на звукозаписа да получава възнаграждение, без да го поделя с изпълнителя, който има принос в звукозаписа.
- 93 В това отношение, като се има предвид, че видно от самия текст на член 8, параграф 2 от Директива 2006/115, както изпълнителите, така и продуцентите на звукозаписи имат право на еднократно справедливо възнаграждение, изключването на някои категории изпълнители от кръга на лицата, получаващи каквото и да било възнаграждение за използването на звукозаписи или за тяхното възпроизвеждане, в които тези изпълнители имат принос, неизбежно засяга спазването на това право.
- 94 При положение че основна характеристика на това възнаграждение е неговото „поделяне“ между продуцента на звукозаписа и изпълнителя, то трябва да бъде поделено между тях. Макар, както бе установено в точка 56 от настоящото решение, член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 да оставя на всяка държава членка възможността да определи условията за това разделяне, тази разпоредба все пак не позволява държава членка да не допусне разделяне на възнаграждението по отношение на някои категории изпълнители и така да позволи на продуцентите на звукозаписите, в които тези изпълнители имат принос, да се възползват от цялото възнаграждение, генерирано от използването на звукозаписите или от тяхното възпроизвеждане.
- 95 Впрочем следва да се отбележи, че такова изключване би застрашило целта на Директива 2006/115, припомнена в точка 50 от настоящото решение, която се състои в това да осигури творческата и художествената работа на авторите и изпълнителите, като предвиди хармонизирана правна закрила, която гарантира възможността те да получат адекватен доход и да си възвърнат инвестициите.
- 96 Ето защо на четвъртия поставен въпрос следва да се отговори, че член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска предвиденото в него право на еднократно справедливо възнаграждение да бъде така ограничавано, че само продуцентът на съответния звукозапис да получава възнаграждение, без да го поделя с изпълнителя, който има принос в този звукозапис.

По съдебните разноси

- 97 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноси. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) В светлината на член 4, параграф 1 и на член 15, параграф 1 от Договора на Световната организация за интелектуална собственост за изпълненията и звукозаписите член 8, параграф 2 от Директива 2006/115/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 12 декември 2006 година за правото на отдаване под наем и в заем, както и за някои права, свързани с авторското право в областта на интелектуалната собственост, трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска при транспонирането в своето законодателство на израза „съответните изпълнители“ от този член 8, параграф 2 — който обозначава изпълнителите с право на част от посоченото там еднократно справедливо възнаграждение — държава членка да изключи изпълнителите, граждани на държави извън Европейското икономическо пространство (ЕИП), освен само онези от тях, които са с местожителство или пребивават в ЕИП, и онези, чийто принос за звукозаписа е извършен в ЕИП.
- 2) При сегашното състояние на правото на Съюза член 15, параграф 3 от Договора на Световната организация за интелектуална собственост (СОИС) за изпълненията и звукозаписите и член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 трябва да се тълкуват в смисъл, че изключенията, за които трети държави са отправили уведомление съгласно посочения член 15, параграф 3 и които имат за последица ограничаване на тяхната територия на предвиденото в член 15, параграф 1 от Договора на СОИС за изпълненията и звукозаписите право на еднократно справедливо възнаграждение, не водят в Европейския съюз до ограничения на предвиденото в посочения член 8, параграф 2 право по отношение на гражданите на тези трети държави, но законодателят на Съюза може да въведе такива ограничения, стига те да съответстват на изискванията на член 52, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз. При това положение същият член 8, параграф 2 не допуска държава членка да ограничава правото на еднократно справедливо възнаграждение по отношение на изпълнителите и продуцентите на звукозаписи, които са граждани на тези трети държави.
- 3) Член 8, параграф 2 от Директива 2006/115 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска предвиденото в него право на еднократно справедливо възнаграждение да бъде така ограничавано, че само продуцентът на съответния звукозапис да получава възнаграждение, без да го поделя с изпълнителя, който има принос в този звукозапис.

Подписи